

Lớp Phật Pháp Buddhaddhamma

Môn học: PĀLI PHÁP CÚ

Bài học chủ nhật 9.4.2023

IX PHẨM ÁC (Pāpavagga)

IX. Phẩm Ác _ Kệ số 13 (dhp 128)

Duyên sự:

Bài kệ này đức Phật thuyết khi Ngài trú tại chùa Nigrodha trong thành Kapilavatthu do câu chuyện của vương gia Suppabuddha.

Vương gia Suppabuddha là cha của công chúa Yasodharā và hoàng tử Devadatta. Vương gia cũng thuộc tộc Thích Ca (*sakka*), có biệt phủ tại kinh thành Kapilavatthu (Ca tỳ la vệ).

Lúc Đức Thế Tôn trở về Kappilavatthu thăm phụ vương Suddhodana và tiếp độ hoàng tộc Thích Ca, Hoàng tộc đã xây cất ngôi chùa Nigrodha làm chỗ ngụ cho đức Phật và chúng tỳ kheo. Hàng ngày nếu hoàng cung không thỉnh Phật thọ thực thì đức Phật dẫn chúng tỳ kheo đi khát thực trong thành Kappilavatthu.

Hôm ấy Đức Thế Tôn và chúng tỳ kheo đi khát thực trên đường ngang qua biệt điện của vương gia Suppabuddha. Vương gia này vốn là nhạc phụ của Thái tử Siddhattha, thái tử đã rời bỏ vợ con đi tu và nay đã thành Phật. Vương gia Suppabuddha mang niềm hận với Đức Phật vì đã bỏ rơi công chúa Yasodharā con gái ông ta, và tiếp độ hoàng tử Devadatta con trai ông ta, vì thế khi nghe tin Đức Phật sẽ đi khát thực trên đường ngang qua biệt điện, vương gia ra lệnh chặn các lối đi vì chính ông ta bày tiệc giữa đường, ngồi uống rượu không cho đức Phật đi bát.

Không đi khát thực được, đức Phật và chúng tỳ kheo trở lại chùa Nigrodha. Vương gia phái người theo dõi đức Phật đến chùa. Về tới chùa, đức Phật mỉm cười. Thấy vậy, tôn giả Ānanda hỏi Phật duyên cớ chi Ngài mỉm cười; Đức Phật đáp: Vương gia Suppabuddha đã tạo nghiệp nặng, hôm nay chặn đường khát thực một vị

Phật như ta. Từ đây đến ngày thứ bảy ông ta sẽ bị sụp đất tại chân cầu thang tầng dưới biệt điện.

Tên thám thính nghe thế trở về tâu trình cho vương gia Suppabuddha. Vương gia nghe xong nghĩ rằng: “Ta sẽ làm cho lời tiên tri của Phật sai sự thật! bắt đầu từ bây giờ đến hết ngày thứ bảy, ta sẽ không chạm đất”. Vương gia Suppabuddha dọn lên ở trên tầng lầu thứ bảy, ở tại cầu thang mỗi tầng bố trí hai vệ sĩ và dặn nếu ông ta quên mà đi xuống thì ngăn lại.

Đức Phật biết chuyện ấy, Ngài bảo với chư tỳ kheo: “vương gia Suppabuddha dù ngồi giữa không trung, hay đáp thuyền ra biển khơi, hoặc vào tận hang núi cũng không thoát khỏi cái chết bị đất rút. Lời chư Phật nói ra không sai chày”. Rồi đức Phật thuyết bài kệ: *“Na antalikkhe na samuddamajjhe ... yatthaṭṭhitam nappasaheyya maccū 'ti”*.

Cuối thời pháp, nhiều vị tỳ kheo đắc được thánh quả.

Nói về vương gia Suppabuddha ở trên lầu thượng tầng bảy không hề bước xuống đất, qua sáu ngày bình yên. Đến ngày thứ bảy bỗng có biến cố, con ngựa của vương gia đỡ chững hung hăng không ai chế ngự nó được, con ngựa này chỉ có thấy mặt vương gia nó mới đứng yên. Thị thần báo lên vương gia, ông ta muốn xuống đất chế ngự con ngựa Maṅgala mà quên là ngày thứ bảy ứng với lời tiên tri của đức Phật. Vương gia đi ra cửa phòng xuống cầu thang vệ sĩ cũng không ngăn mà còn hộ tống vương gia xuống tầng sáu, rồi tầng năm, tầng bốn, tầng ba, tầng hai, tầng một và đến tầng trệt luôn. Khi vương gia vừa chạm chân xuống mặt đất tại chân cầu thang biệt điện thì mặt đất nứt ra tạo thành một hố sâu, vương gia ngã nhào vào hố mất dạng. Vương gia băng hà và sanh vào địa ngục A tỳ.

*

Chánh văn: **Na antalikkhe na samuddamajjhe**
 na pabbatānaṃ vivaraṃ pavissa
 na vijjati so jagatippadeso
 yatthaṭṭhitam nappasaheyya muccu.

(dhp 128)

*

Thích văn:

yatthaṭṭhitaṃ [đổi cách số ít nam tính của hợp thể danh từ **yatthaṭṭhita** (yattha + ṭhita)] nơi mà trú ở, chỗ trú mà ...

nappasaheyya [hợp âm **na pasaheyya**]

pasaheyya [động từ khả năng cách ngôi III số ít của động từ **pasahati** (pa + √sah)] áp đảo, uy hiếp, tấn công.

muccu [chủ cách số ít của danh từ nam tính **maccu**] sự chết, tử thần.

*

Việt văn: Không trên trời, giữa biển,
không lánh vào hang núi,
không chỗ nào trên đời
thần chết không quấy nhiễu.

(pc 128)

*

Chuyển văn:

*Na antalikkhe na samuddamajjhe na pabbatānaṃ vivaraṃ pavissa
yatthaṭṭhitaṃ maccu nappasaheyya so jagatippadeso na vijjati.*

Không ở trên hư không, không ở giữa biển cả, không phải đi vào hang núi,
nơi mà trú ẩn tử thần không quấy nhiễu được, nơi chốn ấy trong thế gian không có.

*

Lý giải:

Câu chuyện của vương gia Suppabuddha bị đất rút do tạo ác nghiệp cấm
đường đức Phật đi khát thực, đức Phật tiên tri bảy ngày nữa ông ta sẽ chết bị đất rút,

vương gia nghe vậy đã lên sống trên lầu bảy để không bị đất rút, nhưng vào ngày thứ bảy ông ta gặp biến cố phải đi xuống tầng trệt và bị đất rút như lời tiên tri của đức Phật. Nhân sự kiện này đức Phật thuyết kệ ngôn có ý nghĩa là: chúng sanh chắc chắn phải chết, không thể trốn thoát tử thần, dù có bay lên không trung, hay ra giữa biển khơi, hay vào hang núi ... không có chỗ nào trú ẩn mà thần chết không bắt được; Sự kiện vương gia Suppabuddha cũng có thể hiểu như kệ ngôn 127, một khi đã tạo ác nghiệp rồi thì không có chỗ trú ẩn nào trong thế gian, như bay lên hư không, ra giữa biển khơi, hoặc chui vào hang núi mà thoát khỏi quả xấu của ác nghiệp.

Ý nghĩa trong bài kệ 128 này rộng hơn.

Quả thật vậy, sự chết chắc chắn sẽ xảy ra cho tất cả chúng sanh, không thể có chỗ trú ẩn nào trên địa cầu này mà được an toàn, không bị thần chết chinh phục. Đức Phật dạy: *Sabbe sattā marissanti maraṇantaṃ hi jīvitaṃ* _ tất cả chúng sanh sẽ chết, vì mạng sống kết thúc là sự chết ./.

Dứt phẩm thứ chín
Phẩm Ác (Pāpa)

Tỳ khuru Tuệ Siêu biên soạn